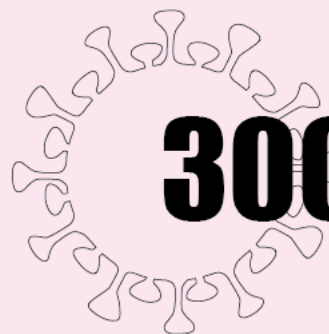

FINANSSIALA ihmisen arjessa

FA FINANSSIALA

300 000

lyhennysvapaata haettu ja
lähes kaikki myönnetty

- UUSIA LUOTTOJA
mm. käyttöpääomalainat, investointilainat,
asuntolainat, kulutusluotot
- LAINOJEN LYHENNYSVAPAITA
- LAINANHOITOKULUJEN ALENNUKSIA
mm. lyhennysohjelman kevennyksiä,
lainojen yhdistelyjä
- LUOTTOLIMIITTIEEN MUUTOKSIA
- LUOTTOKORTTILASKUJEN
MAKSUVAPAITA

- PALVELUMAKSUJEN ALENNUKSIA
- RAHOITUSNEUVONTAA YRITTÄJILLE
- RAHOITUSRATKAISUJA YHTEISTYÖSSÄ
FINANSSIALAN TOIMIJOIDEN KANSSA
- VUOKRAHELPOUKSIA
- DIGITAALISTEN PALVELUKANAVIEN
TURVALLISUUS JA SUJUVA ASIOINTI

pankki ja **KO**
vakuutuspalvelut **RO**
& **NA**

3,4 mrd. €

KOKO VEROJALANJÄLKI

YHTEISÖVEROA	654
VAKUUTUSMAKSUVEROA & MUITA MAKSUJA	811
ENNAKONPIDÄTYKSIÄ PALKOISTA	939
HENKILÖSTÖN SIVUKULUJA	577
PIILEVÄÄ ARVONLISÄVEROA	450 milj. €

654 milj. €

YHTEISÖVEROA

1. NESTE	227,0
2. BAYER	141,0
3. OP RYHMÄ	140,0
4. UPM	134,1
5. NORDEA	117,5
6. SAMPO GROUP	95,2
14. LÄHITAPIOLA	41,8
22. DANSKE BANK	24,9 milj. €

Suomalaisen finanssialan ja asiakkaan etu on, että EU:ssa

- yhteiset pelisäännöt
- yhdenmukainen valvonta
- laadukas sijoittajansuoja

Näillä periaatteilla turvataan rahoitusmarkkinoiden vakaus ja luotettavuus Euroopassa.

Finanssiala on ollut mukana rakentamassa pankkiunionia

Pankkiunionin tavoitteena on tukea rahoitusmarkkinoiden vakautta, heikentää pankkien ja valtioiden välistä kytköstä sekä edistää reilua kilpailua.

Keskeisenä sijoittajavastuun käyttöönotto

- ✓ Pankkikriisien kustannukset maksetaan ensisijaisesti pankkien omistajilla ja velkojilla.
- ✓ Toissijaisesti kustannukset katetaan pankkien välisellä yhteisvastuulla yhteisen kriisiratkaisurahaston kautta.

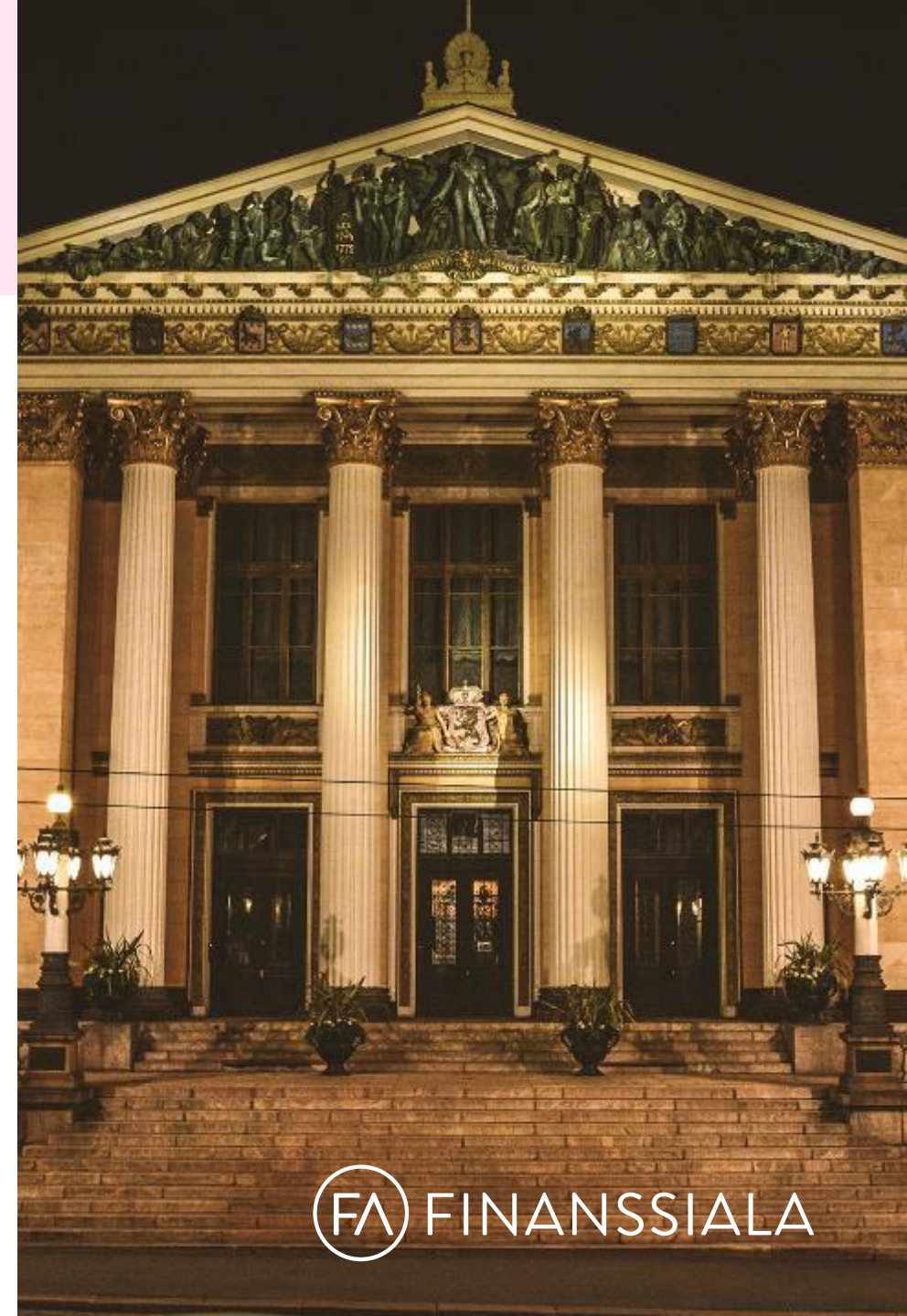

**Joutuvatko suomalaispankit
tukemaan eurooppalaisia
kriisipankkeja yhteisvastuun
aikaistamisen vuoksi?**

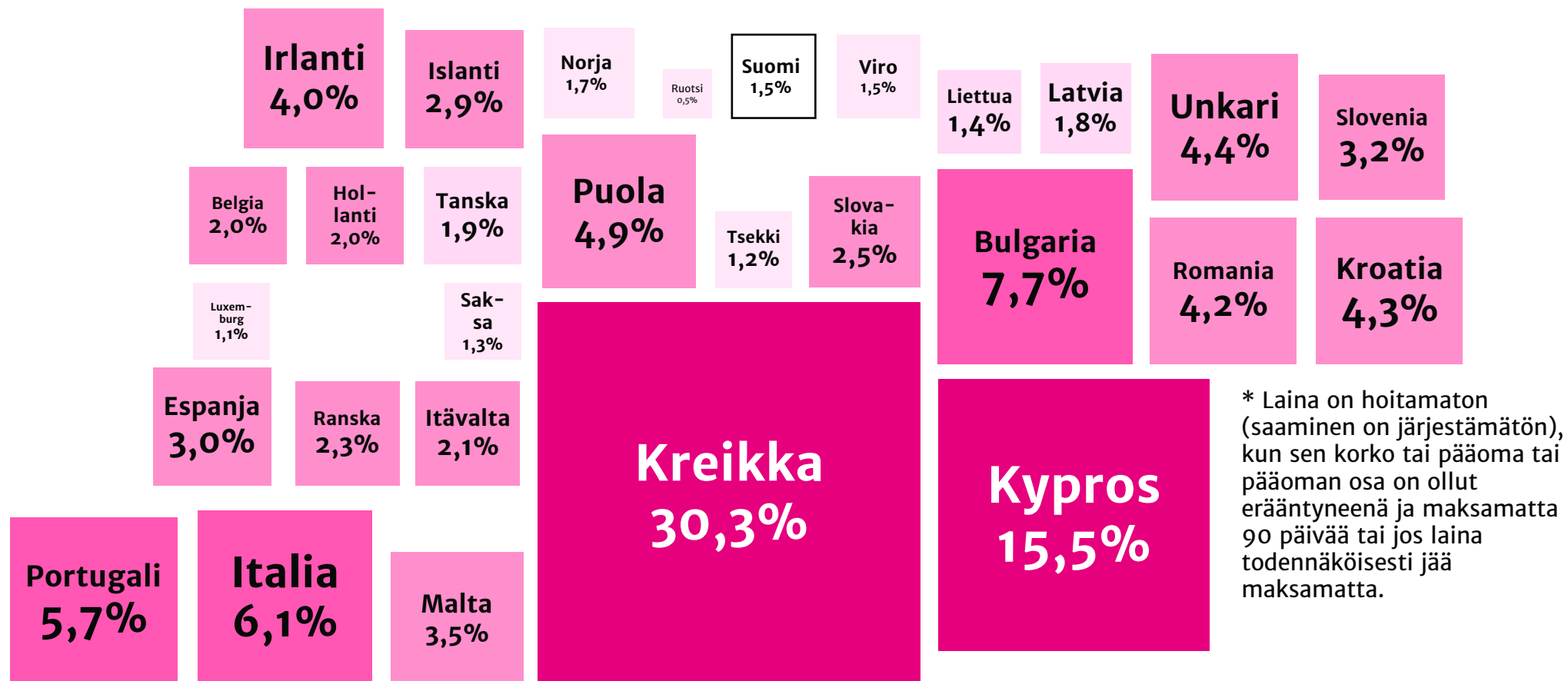
Suomalaispankit ja asiakkaat kriisipankkien maksajaksi?

- Pankeilta perittävät ylimääräiset vakausmaksut tuodaan yhteisvastuun piiriin etuajassa. Euroryhmän 30.11. tekemä päätös liittyy pankkiunionin yhteisen kriisirahaston vararahoitusjärjestelmän käyttöönoton aikaistamiseen vuoteen 2022.
- Yhteisvastuun laajentaminen keskellä talouskriisiä ei ole viisasta suomalaispankkien ja niiden asiakkaiden kannalta.
- Kaikkien pankkien riskien väheneminen ei ole edennyt merkittävästi. Lisäksi koronapandemia on kääntämässä riskit uudelleen kasvuun.
- Tämä voi heikentää suomalaispankkien kykyä jatkaa kotitalous- ja yritysasiakkaidensa luotottamista. Se voi vaikuttaa koko Suomen talouden kykyyn toipua talouskriisistä.

SUOMALAISET MAKSAVAT LAINANSA TUNNOLLISESTI

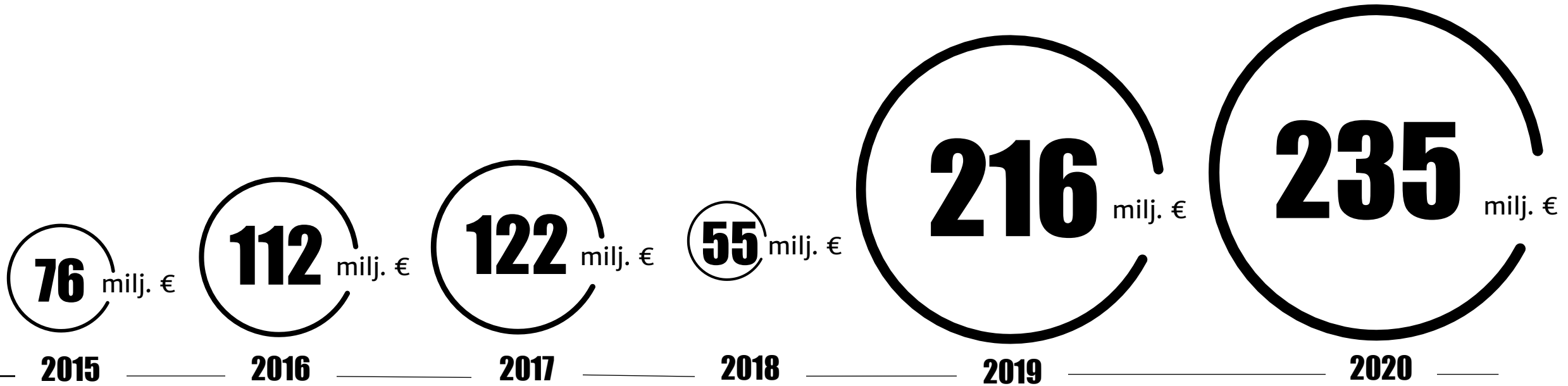
Järjestämättömien saamisten* osuus pankkien kaikista saamisista EU-maissa (painotettu ka. 2,9 %)

* Laina on hoitamaton (saaminen on järjestämätön), kun sen korko tai pääoma tai pääoman osa on ollut erääntyneenä ja maksamatta 90 päivää tai jos laina todennäköisesti jää maksamatta.

Lähde: European Banking Authority, Dashboard Q2 2020

SUOMALAISPANKIT MAKSAVAT VAKAUSMAKSUJA EU:N KRIISINRATKAISURAHASTOON

Nyt yhteensä **816 miljoonaa €**

Summa nousee 2024 mennessä **1,5 miljardiin €**

Lisäksi ylimääräisiä maksuja pahimmassa skenaariossa **2 miljardia €**

TALLETUSSUOJAMAKSUJA SUOMALAISTEN PANKKIEN ASIAKKAIDEN TURVAKSI

Pankeilta kerätty talletussuojamaksuja, jotka määräytyvät

- pankin korvattavien talletusten määrän sekä
- riskitason perusteella.

Rahaston tavoitetaso on 0,8 % korvattavista talletuksista.

Lakisääteinen talletussuoja turvaa suomalaisissa pankeissa olevia talletuksia enintään 100 000 euroon asti.

Vuodesta 1998 alkaen kotimaisten tallettajien turvaksi kerätyt varat uhkaavat siirtyä pankkiunionissa yhteisvastuun piiriin.

SÄÄNTELYLLÄ ON LUOTU VAKAUTTA – SELKEYTTÄMISEN VARAA ON

ASUNTOLUOTTODIREKTIIVI

YHTEINEN PANKKIVALVONTA
(SSM)

SIIRTOHINTA-ASETUS

SIJOITUSTUOTTEIDEN
AVAIINTIETOLOMAKE
(PRIIPS)

VAIHTOEHTOISET SIJOITUSRAHASTOT -
DIREKTIIVI

VAKUUTUSYHTIÖIDEN
VAKAVARAISSUUS-
DIREKTIIVI
(SOLVENSSI II)

PANKKIEN VAKAVARAISSUUSVAATIMUKSET
(BASEL III)

YHTEINEN TALLETUSSUOJA
(EDIS)

VAKAVARAISSUUSASETUS 2 JA
LUOTTOLAITOSDIREKTIIVI 5
(CRR II & CRD V)

RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAT
-DIREKTIIVI
(MIFID2)

YHTEINEN
KRIISINRATKAISUMEKANISMI
(SRM)

MAKSUPALVELUDIREKTIIVIN TARKISTUS
(PSD2)

RAHOITUSINSTRUMENTTI-
STANDARDI
(IFRS9)

KANSALLISET
MAKROVAKAUSVÄLINEET

MAKSUTILIDIREKTIIVI

VAKUUTUSTEN TARJOAMISDIREKTIIVI

ELVYTYS- JA KRIISINRATKAISU-
DIREKTIIVI 2
(BRRD2)

Ovatko eri euromaiden pankkien nykyiset riskit hallinnassa, jotta voidaan edetä pankkiunionin perustusten loppuun valamiseksi?

Olli Salmi
Johtava lakimies

Finanssiala kannattaa pankkiunionin alkuperäistä ajatusta

Valtioiden ja pankkien ”kohtalonyhteyden”
purkaminen

Veronmaksajien varoja ei käytetä pankkien
pelastamiseen

Pankkiunionin vaiheittainen rakentaminen

- näin tämän piti tapahtua

- Ensin seuraavat asiat kuntoon:
 - kaikilla pankeilla samat säännöt (mikään valtio ei sääntele löyhemmin)
 - yhteinen valvonta (mikään valtio ei valvo löyhemmin)
 - yhteiset kriisinratkaisusäännöt (kaikki merkittävät pankit saadaan purettua hallitusti)
 - kaatumisriskin vähentäminen ja kohtalonyhteyden purkaminen
- Edellinen vaihe pitää tehdä kunnolla ennen kuin seuraavaan edetään:
 - kriisinratkaisurahasto
 - yhteinen talletussuoja

Riskien vähentäminen vs. yhteisvastuun laajentaminen -miten asian piti mennä

- Yhteisvastuun laajentamisessa oli tarkoitus edetä vasta, kun riskejä on merkittävästi vähennetty
- Suurin uhka kaatumisriskin kannalta nk. järjestämättömät luotot eli non performing loans (NPL)
 - tarkoittaa lainoja, joissa lainanottaja kykenemätön suorittamaan takaisinmaksua
- Suurin tekijä kohtalonyhteyden kannalta pankkien taseessa olevat pankin kotimaan valtiolainat
 - mikäli valtion talous on huonossa kunnossa kohtalonyhteys voimistuu ja vaarantaa pankit, ja toisinpäin

Toisin kuin oli tarkoitus...

Nyt edetään ilman em. kaatumisriskin ja kohtalonyhteyden vähentämistä.

On itseasiassa käynyt päinvastoin:

- Kaatumisriskiä aiheuttavia tekijöitä on edelleen runsaasti ja kohtalonyhteys on edelleen (ainakin lievästi) lisääntynyt.
- Edellä mainitut ovat tiedossa, mutta tätä ei näytetä otettavan huomioon päätöksissä.

Pankkiunionin valuviat -mistä Finanssiala on huolissaan

- Rahastojen kautta suomalaisille veronmaksajille siirtyy vastuu muiden maiden ongelmista
 - Markkinakuri ei toteudu
 - Moraalikato voimistuu
- Lait epäselvästi laadittu
- Viranomaistoiminta läpinäkymätöntä
- Riski vakaudelle?

Finanssialan mielestä pankkiunionin tulisi tarkoittaa:

- pankkien kuntoon laittamista ja riskien tehokasta mittaamista,
- parempaa lainsäädäntöä ja läpinäkyvämpää ja tasapuolista viranomaistoimintaa
- Huom! Suomen pankkialan ja veronmaksajien intressit ovat yhtenevät

Millä periaatteilla pankkiunionia pitäisi kehittää?

Lähtökohtaisesti kukin maa vastaa taloutensa ongelmista

- Tämä on ollut EU:n perussopimusten lähtökohta

Lähtökohtaisesti kukin pankki vastaa omista ongelmistaan

- Tämä on ollut kriisinratkaisusäätelyn lähtökohta
- Pankkiin sijoittavat vastaavat omasta pankistaan

Lakien tulisi olla selkeitä ja ymmärrettäviä.

Viranomaispäätösten perusteiden tulisi olla loogisia ja ennakoitavia suhteessa lakiin.

Voimassa olevaa vakavaraisuus- ja kriisinratkaisukehikkoa tulisi kehittää eikä vanhoja ongelmia peittää uudella kerroksella sekavia säännöksiä ja vaateita.

→ Muutoin tuloksena säädösten keskinäinen sillisalaatti, jota kukaan ei hallitse eikä pysty ennakoimaan

→ Tämä on merkittävä riski jo itsessään

Milloin riskejä voidaan jakaa?

Finanssialan mielestä riskejä tulee edelleen vähentää ennen kuin riskien jakamista laajennetaan.

- Riskit täytyy ennalta tarkkaan tietää, eli riskien tarkka ja perusteellinen ennakkokartoitus täytyy suorittaa.
- Ongelmiin tulee puuttua ja saattaa pankit samalle viivalle.

Toistaiseksi riskien vähentäminen ei ole edennyt riittävästi, päinvastoin koronakriisi on lisäämässä pankkien välisiä eroja uudelleen.

An aerial photograph of a vast, forested valley during sunrise. The sun is low on the horizon, casting a warm, golden glow over the scene. Thick layers of white fog or mist fill the valleys and surround the forested hillsides. The text is centered in the middle of the image.

**Kerran sovittuja
rakennelmia on hyvin
vaikea purkaa!**

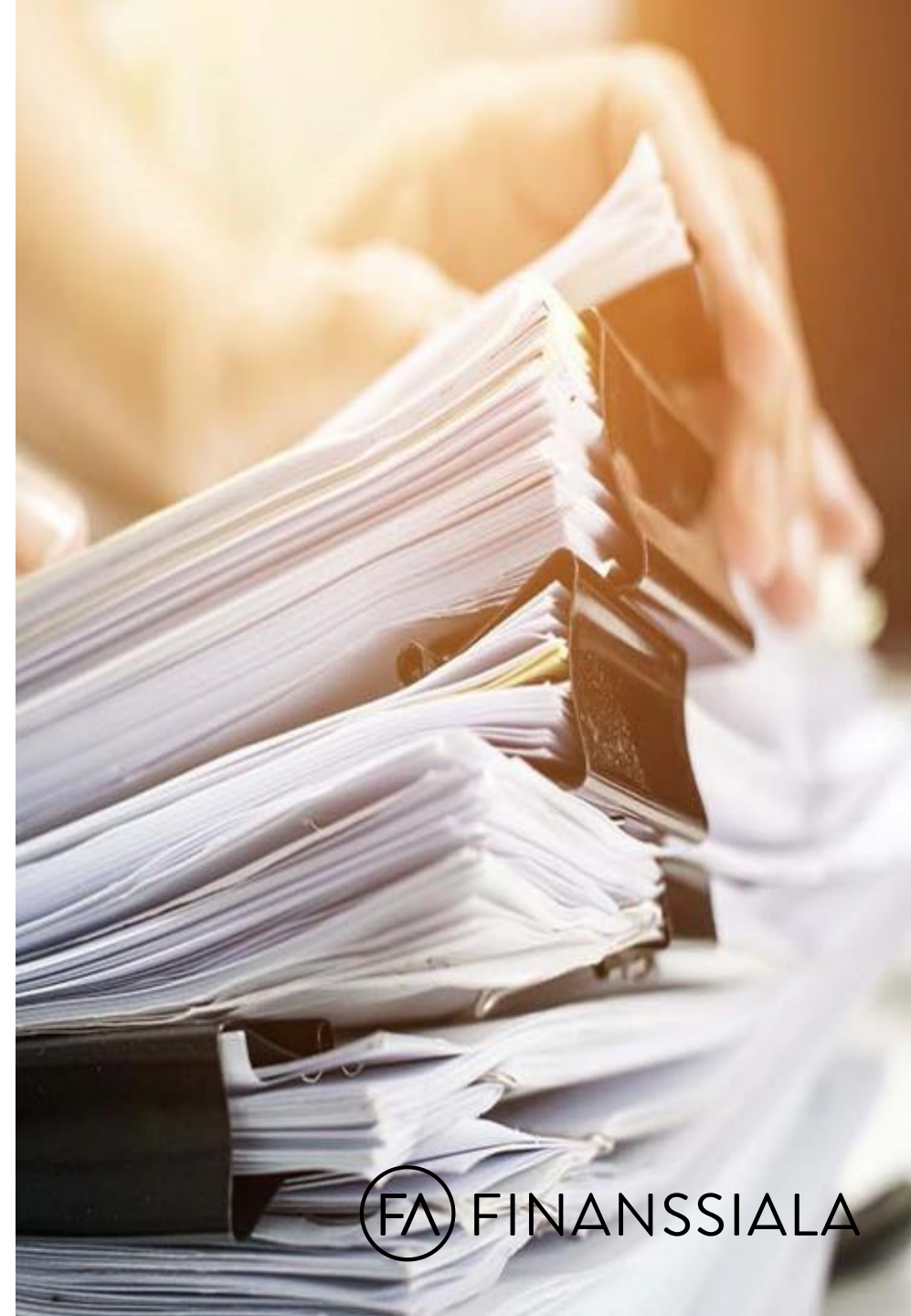
Miksi pankkien vakavaraisuutta koskevan Basel III:n loppuun saattaminen vaikeuttaisi kotitalouksien ja yritysten lainansaantia?

Veli-Matti Mattila
Johtaja, pääekonomisti

Uusi sääntelykokonaisuus odottaa toimeenpanoan EU:ssa

- Lopulliset Basel III –standardit valmistuivat joulukuussa 2017
 - Toimiala kutsuu nimellä Basel IV, koska vaikutukset pankkeihin hyvin merkittäviä
- Standardien toimeenpano alkamassa EU:ssa
 - Komissio antanee esitykset alkuvuonna 2021
 - Voimaan 2023?
- Suuria muutoksia tulossa pankkien vakavaraisuussäätelyyn
 - Määrittää, miten paljon pankilla pitää olla omia varoja suhteessa taseen riskeihin

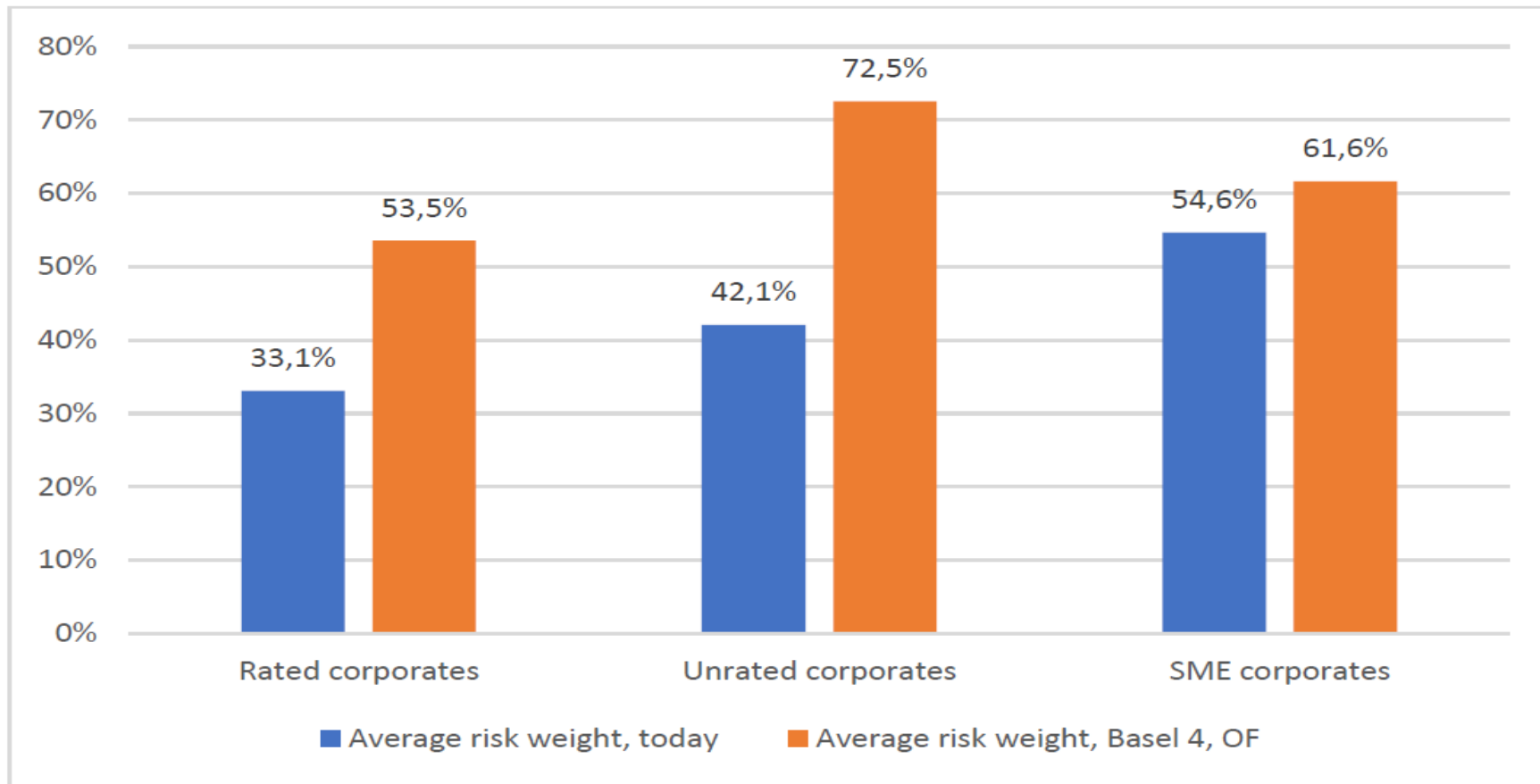
Uudella sääntelyllä voi olla huomattavia vaikutuksia pankkeihin ja niiden asiakkaisiin

- EU-pankkien pääomavaatimukset voivat nousta tuntuvasti
 - Finanssivalvonnan arvion mukaan Suomessa nousu olisi 15-20 %
- Vakavaraisuuslaskenta muuttuu vähemmän riskejä heijastavaksi
 - Iskee erityisesti asuntoluottoihin, joita pohjoismaisilla pankeilla on paljon
- Uudistuksen ajoitus hyvin hankala koronapandemian vuoksi
 - Heikentää pankkien mahdollisuuksia rahoittaa talouden elpymistä ja vihreitä investointeja

Vaikutukset heijastuvat todennäköisesti myös pankkien asiakkaisiin

Ruotsia koskeva laskelma: vaikutus yritysluottojen keskimääräisiin riskipainoihin

Lähde: Ruotsin pankkiyhdistys (laskettu pankkien toimittaman datan pohjalta)

Mitä EU:n pitäisi tehdä?

- Uudet säännökset tulisi toimeenpanna tavalla, joka ottaa huomioon EU:n rahoitusmarkkinoiden erityispiirteet
 - Yritysten riippuvuus pankkien tarjoamasta rahoituksesta
 - Vähäriskisten asuntolainojen suuri osuus pankkien taseissa
- Pääomavaatimusten olisi heijastettava aidosti riskejä
- Tavoite: reilu kilpailutilanne suhteessa muihin talousalueisiin, pääomavaatimusten kohtuullinen nousu

Miten asuntolainojen uudet sääntelyehdotukset vaikeuttaisivat työvoiman liikkuvuutta ja ensiasunnon hankintaa?

Veli-Matti Mattila
Johtaja, pääekonomisti

VM:n työryhmä ehdottanut uusia keinoja liiallisen velkaantumisen ehkäisemiseksi

- Työryhmä luovutti mietintönsä lokakuussa 2019
 - FA mukana työryhmässä
- Laaja kirjo ehdotuksia:
 - Tulosidonnainen velkakatto (450 %)
 - Asuntolainan enimmäispituus (25 vuotta)
 - Taloyhtiölainojen lainakatto (60 %), enimmäispituus (25 vuotta) ja lyhennyspakko ensimmäisten 5 vuoden aikana
 - Pienlainayhtiöt Finanssivalvonnan valvontaan
- Lakiesitykset eduskuntaan keväällä 2021, voimaan ehkä 2022

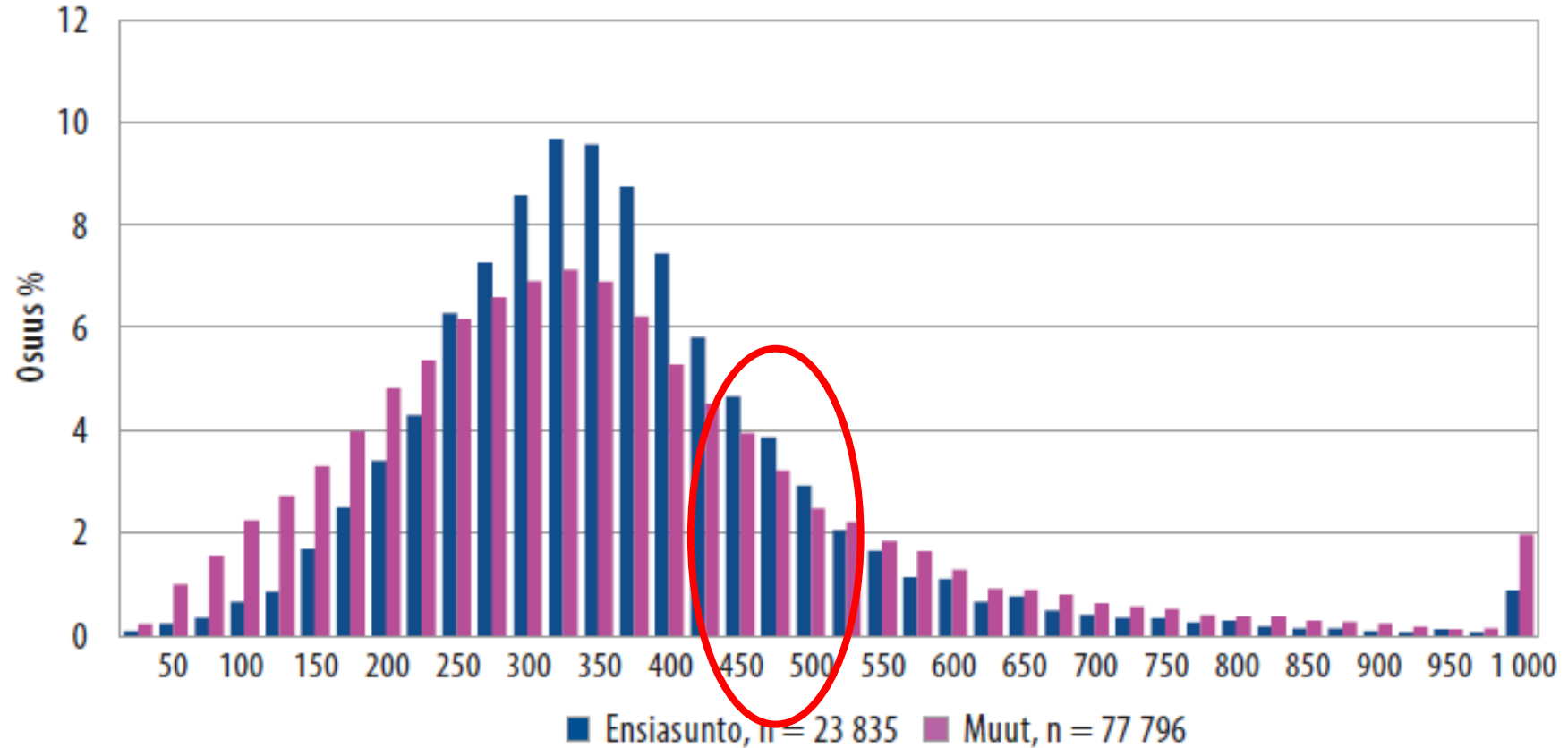
Työryhmän ehdotukset tarvitsevat jatkotyöstämistä

- FA:n mielestä osa ehdotuksista on **kannatettavia**, mutta osa kaipaa **korjausta tai uudelleenarviointia**
 - Taloyhtiölainakatto tarpeellinen
 - Pienlainayhtiöt saatava Finanssivalvonnan valvontaan
- Ehdotukset kohdistuvat liikaa asuntoluototukseen
 - Velkakatossa otettava ensiasunnon ostajat paremmin huomioon
 - Asuntolainojen enimmäispituutta ei tarvita Suomessa
- Vaikutukset työvoiman liikkuvuuteen ja asuntomarkkinoihin arvioitava huolella
 - Pandemian vuoksi asia entistäkin tärkeämpi
- Samoin arvioitava, ovatko ehdotukset käytännössä toteuttamiskelpoisia
- Positiivinen luottorekisteri saatava nopeasti käyttöön

ENSIASUNNON OSTAJILLA USEIN SUURIA VELKASUHTEITA

UUSIA ASUNTOLAINOJA OTTANEIDEN VELKASUHTEET (velat/bruttotulot)

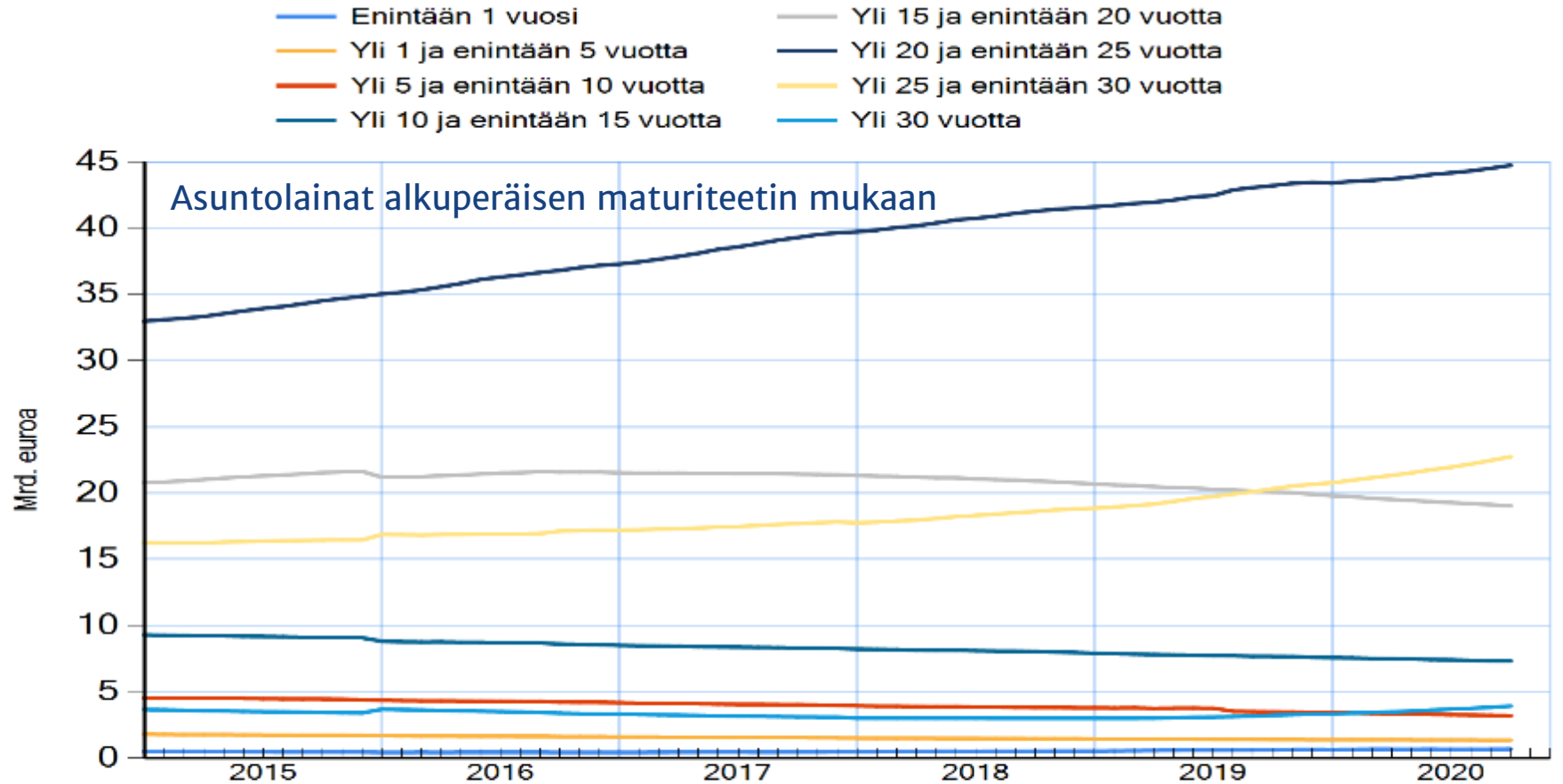

Oik. hännän leikkuri: 1 000, Havaintoja yht. = 101 631

Painotettu lainan koolla, kevät 2018

Lähde: Valtiovarainministeriön työryhmämietintö

NELJÄSOSA ASUNTOLAINOISTA YLI 25 VUOTTA PITKIÄ

26-30 v.:
23 mrd. e

Yli 30 v.:
4 mrd. e

Lähde: Suomen Pankki
© Suomen Pankki

30.11.2020

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Piia-Noora Kauppi, puh. 020 793 4210

Johtaja Veli-Matti Mattila, puh. 020 793 4259

Johtava lakimies Olli Salmi, puh. 020 793 4249

FINANSSIALA –uudistuvan alan ääni

 finanssiala.fi

 @finanssiala

 Finanssiala ry

 finanssiala

 finanssiala